

Bijenteelt op de Centraal Anatolische Hoogvlakte (I)

Leen van 't Leven

Op uitnodiging van de Kamer van Koophandel en Industrie van Sivas heeft Leen van 't Leven een bijenteeltmissie uitgevoerd in de provincie Sivas. Sivas is de meest oostelijk gelegen provincie van de Centraal Anatolische Hoogvlakte in Turkije. De opdracht was een haalbaarheidsadvies voor een honingverwerkend bedrijf en het opzetten van een koninginnenteelprogramma voor een organisatie van bijenhouders. Een rapportage.

312
Allereerst vraag je je af waarom men daar een bijenteeltdeskundige nodig heeft. Turkije is mondiaal derde in de productie van honing en eerste in het gebruik van honing. Hun honinggebak zoals 'baklava' is wereldberoemd. Het bijhouden is daar een ambacht, haast zo oud als het land zelf. Was het niet zo dat ongeveer 400 jaar voor Christus de soldaten van Xenophon in Noord-Turkije strandden omdat ze vergiftigde honing aten afkomstig van de *Rhododendron ponticum*? Centraal Anatolie heeft zelfs een eigen bij: *A.m.anatolica*. Aan sommige universiteiten is een leerstoel bijenteelt verbonden. Ze zullen daar dus best wel weten hoe een en ander in de bijenteelt in elkaar steekt.

Maar dan wint de nieuwsgierigheid veld. Hoe gaat een land met een bijna 8.000 jaar oude historie van bijenjagen en een bijna 2.500 jaar oude bijenhouderij om met de moderne bijenteelt? Na de tweede wereldoorlog heeft er een snelle ontwikkeling in de bijenteelt plaats gevonden. Bijenhouden is in alle geografische gebieden van Turkije mogelijk. Klimaat en omgevingsfactoren zijn over het algemeen zeer geschikt voor de bijenteelt. Er zijn nu dan ook meer dan 140.000 families op het platteland voor een gedeelte van hun inkomen afhankelijk van de bijen. Dat inkomen komt bijna geheel uit de productie van honing. Voor bestuiving van cultuurgewassen wordt helaas niet betaald. Eerder is het tegendeel het geval. Men verwacht vaak dat de imkers betalen voor het plaatsen van hun volken bij de cultuurgewassen. Dit ondanks dat Gökçe in 2001 becijferde dat in Turkije de toegevoegde waarde van bijen voor de landbouw jaarlijks 2,3 miljard dollar bedroeg.

Hoewel er nog wel wat bijenvolken gehuisvest worden in traditionele kleipotten, korven of houten omhulsels is het normale patroon dat bijen gehouden worden in Langstrothkasten. Er wordt veel gereisd met de bijen.

Bijenstand in Zara, bijna gereed om te verhuizen naar het Middellandse Zeegebied. Foto's: L. van 't Leven

